

**Porin Tahkoluodon merituulipuiston lähisaarien pesimälinnusto
2020**

Kimmo Nuotio & Matti Sillanpää

SISÄLTÖ.....	2
JOHDANTO.....	3
TUTKIMUSALUE.....	4
LASKENTULOKSEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ.....	4
Sään vaikutus laskentoihin.....	4
Saalistuspaineen vaikutus.....	5
MENETELMÄT.....	6
Pesimälinnusto ja parimäärien tulkinta.....	6
PESIMÄLINNUSTO JA TAPAHTUNEET MUUTOKSET.....	7
Pesimälinnusto 2018 – 2020.....	7
Alueella pesivät uhanalais- ja direktiivilajit.....	9
Muutokset pesimälinnustossa vuosina 2008, 2012, 2018 ja 2020.....	10
Muutokset verrattuna Preiviikinlahden ulkosaaristoon.....	12
PESIMÄLINNUSTON LAJIKOHTAINEN TARKASTELU.....	14
YHTEENVETO.....	18
VIITTEET.....	19

Raportin kuvat Matti Sillanpää.

JOHDANTO

Suomen Hyötytuuli Oy on rakentanut merituulivoimapuiston Porin Tahkoluodon edustalle. Osana lupaehtojen mukaisia linnuston tarkkailuvelvoitteita toteutetaan alueella pesimälinnustoseurantaa (päätös ESAVI/9383/2014, lupamääräys 26 ja päätös VAR-ELY/406/2015).

Porin Lintutieteellisen Yhdistys teki merituulipuiston suunnittelualueella vuonna 2008 (Nuotio & Luoma 2009) muuton- ja ruokailulentojen seurannan lisäksi myös pesimälinnustolaskennan. Laskenta toistettiin vuonna 2018 ja nyt 2020. Tämä raportti kertoo vuoden 2020 laskentojen tuloksista verrattuna vuoteen 2018 sekä vuosiin 2008 ja 2012. Vuosi 2018 oli ensimmäinen vuosi jälkeen tuulipuiston pystytyksen ja vuodet 2008 ja 2012 edustavat aikaa ennen merituulipuistoa.

Vuoden 2020 pesimälinnustoselvitys tehtiin vertailuvuosista poiketen neljän laskentakierroksen menetelmällä. Tahkoluodon edustalla sijaitsevien Kaijan, Kumpelin, Hylkiriutan ja Silakkariutan pesimälinnusto laskettiin toukokuun puolivälissä, kesäkuun alussa, kesäkuun puolivälissä ja kesäkuun lopulla. Vertailuaineistoa varten laskettiin läheisen Preiviikinlahden ulkosaariston vesi- ja rantalinnusto kahden laskentakerran menetelmällä toukokuun puolivälissä ja kesäkuun alussa.

TUTKIMUSALUE

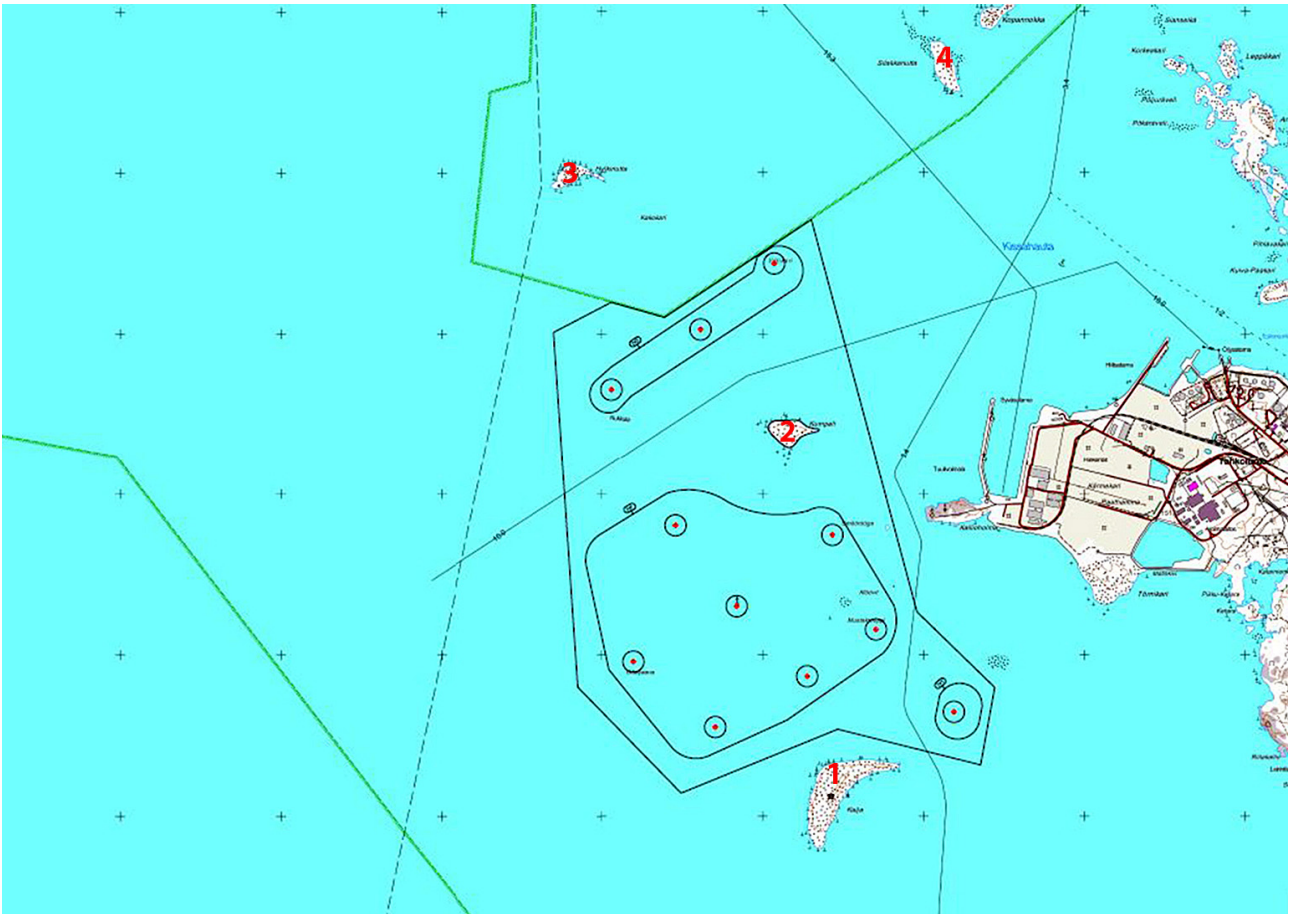
Tahkoluodon merituulipuiston lähisaaret eivät muodosta yhtenäistä saariryhmää, vaan ne sijaitsevat n. kahden kilometrin etäisyyksillä toisistaan ja jokaisella on oma vaikutusalueensa (kartta 1). Kaikki saaret ovat muodostuneet hiekkakivimoreenista ja kaikilla on selvä lakialue, johon meren voimat eivät enää vaikuta.

Eteläisin saari Kaija on 11 ha laajuinen ja kilometrin pituinen moreeniharjanne. Se sijaitsee 1,4 km etäisyydellä Tahkoluodon länsikärjestä Kallioholmasta etelälounaaseen. Aallokko ja jäät pitävät saaren rannat pääasiassa avoimina, mutta lakialue kasvaa harvaa puustoa ja pieniä metsiköitä. Puusto on saaren sisäosissa paikoin mäntyvaltaista, pohjoiskärjessä kasvaa vanhoja tervaleppiä. Pihlaja on saaren runsaslukuisin puu. Saari on Satakunnan maakuntakaavassa merkitty suojelualueeksi (SL).

Kumpeli on kooltaan 2,8 ha, ja sijaitsee 800 m Kallioholmasta luoteeseen. Se on rakentunut jäiden ja myrskyjen muodostamista rantavalleista. Ylimpien vallien sisällä keskelle saarta on matalampi alue. Sen eteläreunan vallilla ja saaren pohjoisrannalla kasvaa vähän puita ja pensaita, pääasiassa pihlajaa ja tervaleppää. Myös Kumpeli on varustettu maakuntakaavassa SL-merkinnällä.

Alueen läntisin saari Hylkiriutta on 1,8 ha laajuinen, ja se sijaitsee 2,8 km Tahkoluodosta luoteeseen. Se on Kumpelin tapaan muodostunut meren kasaamista moreeninhylläistä, ja keskelle saarta on matalampi alue. Saaren etelärannalla on pieni ”tervaleppämetsikkö”, muualla saarella kasvaa niukasti pensaita. Saaren pohjoisranta muodostuu muuta saarta järeämmästä kivikosta. Hylkiriutta kuuluu Selkämeren kansallispuistoon ja Gummandooran saariston Natura-alueeseen (FI0200075).

Kartta 1. Laskenta-alueen saaret etelästä pohjoiseen: 1) Kaija, 2) Kumpeli, 3) Hylkiriutta ja 4) Silakkariutta.

Silakkariutta on alueen lintuluodoista pohjoisin. Se on kooltaan 3,4 ha, ja etäisyyttä Tahkoluodon syväsatamaan on 1,8 km. Rannat ovat avoimet, mutta saaren keskellä kasvaa jo tiheää pensaikkoa ja puustoa. Silakkariutasta 200 m koilliseen sijaitsee Vähä-Enskerin eteläisin kärki Kopannokka, ja Silakkariutta kuuluu selvästi Enskerien alueeseen. Se on samansuuntainen ja pitkälti pinnanmuodoiltaan samanlainen moreeniharjanne kuin molemmat Enskarit. Myös Silakkariutta kuuluu Selkämeren kansallispuistoon ja Gummandooran saariston Natura-alueeseen.

LASKENTATULOKSIIN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ

Sään vaikutus laskentoihin

Merituulipuistoalueella linnustolaskentojen onnistumiseen vaikuttaa pääasiassa sää. Se vaikuttaa sekä laskentojen onnistumiseen että pesinnän ajoittumiseen, mikä määrittää oikean laskenta-ajan. Yksittäisen laskennan onnistumiseen tarvitaan sateetonta ja vähätuulista säätilaa. Kylmällä ja sateisellä säällä saarissa liikkuminen aiheuttaa pesä- ja poikastappioita, ja rantautuminen sekä lintujen laskeminen veneestä käsin käy Tahkoluodon edustalla mahdottomaksi yli 6 m/s tuulessa.

Meriveden nousut aiheuttavat pesätuhoja ja muutoksia pesimään asettumisessa. Muutoksia on seurattava oikean laskentatuloksen saamiseksi. Tahkoluodon edustalla meriveden nousut näkyvät usein kasvaneina parimäärinä. Joidenkin lajien, kuten kalatiiran pesimäpaikat mannerrannassa voivat pesinnän alussa olla veden alla tai vedennousu voi tuhota aloitetut pesinnät. Lintuja voi siirtyä ulkosaa-ristoon vielä kesäkuun puolivälissä. Seuraavassa sään vaikutuksia laskentoihin kuukausikohtaisesti.

Läpi talven vallinneiden lauhojen länsi- ja lounaisvirtausten jälkeen huhtikuussa tuulen suunta kääntyi luoteen puolelle, ja kevään eteneminen hidastui Etelä-Suomessa (<http://www.ilmastokatsaus.fi/2020/05/20/ilmastokatsaus-digilehti-huhtikuu-2020/>). Huhtikuun viimeisellä viikolla Pohjois-Euroopassa vallitsi pohjoisen ja luoteen välinen ilmapvirtaus ja kolea sää. Tämä saattoi osaltaan hidastaa saaristolintujen, erityisesti haahkojen pesimään asettumista, mutta harmaalokit aloittivat muninnan hyvin samanaikaisesti huhtikuun viimeisellä viikolla.

Toukokuun keskilämpötila oli lähes koko maassa tavanomaista alhaisempi. Kuukauden keskimmäisellä kolmanneksella oli takatalvisen koleaa. Merivesi oli Selkämerellä 8. – 30.5 selvästi (<http://www.ilmastokatsaus.fi/2020/06/18/ilmastokatsaus-digilehti-toukokuu-2020/>) keskiveden tason yläpuolella. Sen vaikutus tutkimusalueella oli positiivinen, sillä lapintiirot munivat riittävän korkealle ja pesätappioilta säästyttiin. Kylmä sää saattoi hiukan hidastaa tiirojen ja selkälokkien pesimään asettumista. Laskentojen suorittamiseen se ei vaikuttanut, sillä kovatuulisia päiviä toukokuulle sattui vain viisi, eikä yhtään myrskyä koettu.

Kesäkuu oli ennätyslämmin Länsi-Suomessa ja Satakuntaan saatiin uusi kesäkuun lämpöennätys (<http://www.ilmastokatsaus.fi/2020/07/19/ilmastokatsaus-digilehti-kesakuu-2020/>). Meriveden korkeus pysytteli pääosan kuukautta alle keskiveden tason, vain ensimmäisellä viikolla se käväisi +20 cm tasolla. Kovatuulisia päiviä kesäkuun alkupuolella oli kaksi. Kesäkuun lopulla Suomen yli pyyhkäisi kesämyrsky Päivö (30.6.). Se aiheutti tuhoja tiirayhdyskunnissa, mutta ei tutkimusalueella. Pitkä lämmin jakso näkyi Tahkoluodon edustan linnustossa suurien haahkapoikueiden muodossa. Poikueet uitettiin nopeasti ulapalle, ja rannoilta ei löytynyt ensimmäistäkään kuollutta haahkan poikasta. Kesäkuu oli siis vesilintupoikueille paras mahdollinen.

Saalistuspaineen vaikutus

Saalistuspaine kasvoi edellisestä laskentakerrasta. Toukokuun puoliväliin asti Tahkoluodon edustan laskennoissa nähtiin merikotkan ja usein myös sitä seuraavien varisten nousevan laskenta-alueen saarilta. Kaijassa oli merikotkapari rakentanut soidinpesää majakkaan ja kotkien läsnäolo oli päivittäistä 17.5. asti. Saarella oli myös koko ajan ylimääräisiä variksia.

Emolintuihin kohdistuva saalistuspaine johti siirtymisiin saarien välillä tai kokonaan muualle ja pesinnän väliin jättämiseen. Ainakin kalalokilla havaittiin pesimättömiä aikuisia lintuja normaalia enemmän, ja naarashaahkojen määrä Kaijan rantavesissä oli selvästi suurempi kuin pesivien naaraiden määrä. Kasvanut saalistuspaine pitkittää pesimään asettumista ja osaltaan vaikeuttaa parimäärien arviointia. Onkin mahdollista, että keväällä 2020 pesinnän lykkääminen johtua sekä huhti–toukokuun viileydestä että saalistuspaineen kasvusta.

MENETELMÄT

Pesimälinnusto ja parimäärien tulkinta

Pesimälinnuston laskenta tehtiin merituulipuiston alueella valtakunnallisen saaristolintujen laskentaohjeiden mukaisesti siten (<https://www.luomus.fi/fi/saaristolintulaskenta-ohjeet>), että kolmen laskentakerran menetelmään lisättiin neljäs käynti juhannuksen jälkeen. Tällä lisälaskentakierroksella oli tarkoitus kontrolloida pesinnän viivästymistä, ja löytää myös mahdollisesti myöhään pesimään asettuvat linnut. Neljäs laskentakierros oli hyödyllinen erityisesti harmaa- ja lapasorsan, sekä tukkasotkan ja pilkkasiiven pesinnän varmistamisessa. Niiden osalta laskennat eivät siis ole aivan vertailukelpoisia aiempien vuosien osalta, mutta tilanne on myös muuttunut viime vuosina pesinnän ajoituksen suhteen. Vertailualueella Preiviikinlahden ulkosaaristossa käytettiin aiempien vuosien tapaan kahden laskentakierroksen menetelmää.

Sorsa- ja rantalinnuilla käytettiin kolmea laskentamenetelmää: järjestelmällistä pesien etsintää, emolintujen laskentaa ja edellisten yhdistelmää. Pesien etsintä on luotettavin tapa laskea saaristolintuja. Kaikkien lintujen osalta ei pesää varsinaisesti haettu, riitti kun emolinnun nähtiin hautomassa tai sen nähtiin lähtevän pesältä. Emolintujen laskentaan käytettiin lajeilla, joiden pesien etsintä olisi teettänyt paljon työtä.

Pesä tai pesäpaikka etsittiin seuraavilta lajeilta: kyhmyjoutsen, merihanhi, valkoposkihanhi, haahka, merikihu, räyskä, selkälökki ja varis. Harmaa- ja lapasorsan sekä tukkasotkan pesät löytyivät etsimättä, kahden ensimmäisen tuhottuina. Myös sinisorsalla pääosa pesistä löytyi, mutta osa pareista on tulkittu nähtyjen naaraiden perusteella.

Muiden lokkien parimääräarviot perustuvat pääosin hautovien lintujen laskentaan, tosin pesiä haettiin joka saaresta tarkistusmielessä. Kala- ja lapintiiran parimäärä perustuu myös hautovien ja pesältä lähtevien lintujen määrään, mutta kontrollimielessä kaikki linnut laskettiin joka kerta.

Koskelot laskettiin säännöllisesti havaittujen yksinäisten naaraiden perusteella. Myös pilkkasiivellä yksinäiset naaraat laskettiin pesiviksi. Riskilän kohdalla Hylkiriutan rantavesissä alkuvaiheessa nähdyt neljä lintua ja myöhemmin havaitut kaksi lintua tulkittiin kahdeksi pesiväksi pariksi.

Kahlaajilla ja varpuslinnuilla pari on käytännössä sama kuin pysyvä reviiri, mikä kahlaajilla paljastuu emojen varoittelun perusteella ja varpuslinnuilla laulavan koiraan tai ruokkivien/varoittelevien emojen avulla. Reviirien tulkinnassa ei esiintynyt ongelmia, sillä näiden lajien kohdalla ei ulkosaaristossa esiinny reviirien päällekkäisyyttä.

Osassa vertailuaineistoa aiemmilta vuosilta on menetelmänä käytetty pääasiassa emolintujen laskentaa. Tästä seuraavaa epäluotettavuutta käsitellään tulosten esittelyn ja lajikohtaisen katsauksen yhteydessä.

Kartta 2. Preiviikinlahden ulkosaariston tutkimusalue. Maanmittauslaitoksen avoin data.

PESIMÄLINNUSTO JA TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Pesimälinnusto 2018-2020

Vuonna 2020 tutkimusalueella tulkittiin pesiviksi 33 lintulajia. Sorsalintuja niistä oli 11, rantalintuja 14 ja varpuslintuja kahdeksan lajia. Vuoteen 2018 verrattuna sorsalintuja oli nyt yksi laji enemmän, harmaasorsa ja tukkasotka olivat uusia, mutta haapana jäi puuttumaan. Rantalintuja löytyi neljä lajia enemmän: karikukko, tylli, riskilä ja naurulokki. Varpuslinnuista jäi nyt peippo puuttumaan.

Lintupareja laskennoissa tavattiin 1045, mikä on 147 paria enemmän kuin vuonna 2018. Lokkilinnut olivat parimäärältään suurin ryhmä, yli 61 %, sorsalintujen osuus oli runsaat 34 %. Vuoteen 2018 verrattuna lokkilintuja oli 90 ja sorsalintuja 53 paria enemmän. Taulukkoon 1 on koottu kaikki vuosien 2018 ja 2020 pesimälajit parimäärineen.

Runsain pesimälaji ja ylivoimaisesti runsain sorsalintu oli haahka, jonka 270 paria oli lähes 26 % koko alueen parimäärästä. Haahkan parimääräarvio on noussut 41:llä, ja sen kohdalla voidaan perustellusti puhua parimääräarviosta, sillä kasvanut emojen ja munapesien saalistus on johtanut pesimäkauden pitkittymiseen. Haahkat munivat nykyisin huhtikuun lopulta heinäkuun alkuun, ja on mahdollista varmuudella tietää esimerkiksi kesäkuun alussa munitun pesän kohdalla, onko kyseessä ensi- vai uusintapesä. Tässä raportissa tämä on ratkaistu antamalla kolme lukua. Taulukossa 1 on ensin parimääräarvio, mikä perustuu maastohavaintojen perusteella tehtyyn pesäkohtaiseen arviointiin siitä, onko pesä ensi- vai uusintapesä. Alemmalla rivillä annetaan minimi- ja maksimiarviot. Minimissa oletetaan, että kaikki uudet pesät ovat uusintoja, maksimissa uudet pesät ovat ensipesiä.

Sorsalinnuista yli 10 pesivään pariin ylsivät merihanhi (13 paria) ja valkoposkihanhi (46 paria). Merihanhikanta on pysynyt ennallaan, mutta valkoposkihanhien määrä lähes kaksinkertaistui kahdessa vuodessa.

Runsaslukuisin rantalintu oli harmaalokki, 259 paria ja vajaat 25 % kokonaisparimäärästä. Sen parimäärä pysyi lähes samana. Lapintiioja pesi 157 paria, kasvua 37 paria, ja selkälokkeja 118 paria, kasvua 11 paria. Muutoksia pesimäkannoissa käsitellään tarkemmin lajikohtaisen tarkastelun yhteydessä.

Saarien lajimäärä vaihteli Kumpelin 22:sta Hylkiriutan 26:een. Alueen suurimman saaren Kaijan pesimälinnusto oli parimäärältään runsain, sillä yli 40 % alueen pareista pesi Kaijassa. Pinta-alaan suhteutettuna se on kuitenkin vähän, sillä Kaijan maapinta-ala (11ha) on 57 % alueen saarten yhteisestä maapinta-alasta. Osuudessa ei tapahtunut mitään muutosta verrattuna vuoteen 2018.

Yli neljännes alueen pareista asettui jälleen pesimään Kumpeliin, alueen toiseksi pienimpään saareen. Haahkoja pesi neljä paria enemmän kuin Kaijassa ja harmaalokkeja lähes yhtä paljon. Hylki- ja Silakkariutan parimäärät olivat lähes saman suuruiset, mutta Hylkiriutta on selvästi pienempi kooltaan.

Taulukko 1. Tahkoluodon merituulipuistoalueen pesimälinnusto vuosina 2018 – 2020.

Lajit	Kaija		Kumpeli		Hylkiriutta		Silakkariutta		Yhteensä	
	2018	2020	2018	2020	2018	2020	2018	2020	2018	2020
Sorsalinnut										
Kyhmyjoutsen <i>Cygnus olor</i>	1	1	1	1	-	1	1	2	3	5
Merihanhi <i>Anser anser</i>	4	5	4	4	4	1	3	3	13	13
Valkoposkihanhi <i>Branta leucopsis</i>	11	5	6	25	1	6	6	10	24	46
Haapana <i>Anas penelope</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Harmaasorsa <i>A. strepera</i>	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Sinisorsa <i>A. platyrhynchos</i>	2	1	1	1	1	2	3	1	7	5
Lapasorsa <i>A. clypeata</i>	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
Haahka <i>Somateria mollissima</i>	68	98	88	102	37	41	46	29	239	270
Haahka (min - max)	(89-120)		(92-112)				(25-33)		(247-306)	
Pilkkasiipi <i>Melanitta fusca</i>	1	-	1	1	1	-	1	1	4	2
Tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>	2	3	2	2	1	2	2	2	7	9
Isokoskelo <i>M. merganser</i>	4	2	1	1	1	1	2	2	8	6
Yhteensä	95	116	102	137	46	55	64	52	307	360
Rantalinnut										
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>	1	2	2	1	1	1	1	2	5	6
Tylli <i>Charadrius hiaticula</i>	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Karikukko <i>Arenaria interpres</i>	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Punajalkaviklo <i>Tringa totanus</i>	1	1	-	-	1	1	1	1	3	3
Merikihu <i>Stercorarius parasiticus</i>	2	2	1	1	1	1	-	1	4	5
Riskilä <i>Cephus grylle</i>	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Räyskä <i>Hydroprogne caspia</i>	-	-	1	1	-	1	1	1	2	3
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	2	10	-	-	1	2	2	-	5	12
Lapintiira <i>S. paradisaea</i>	51	106	-	1	47	32	22	18	120	157
Naurulokki <i>Larus ridibundus</i>	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Kalalokki <i>L. canus</i>	18	15	4	29	6	9	12	11	40	64
Selkälokki <i>L. fuscus</i>	63	56	9	11	22	24	13	27	107	118
Harmaalokki <i>L. argentatus</i>	107	98	99	86	21	23	28	52	255	259
Merilokki <i>L. marinus</i>	3	2	2	2	2	2	2	3	9	9
Yhteensä	248	292	118	132	102	100	82	117	550	641
Varpuslinnut										
Luotokirvinen <i>Anthus petrosus</i>	2	3	2	2	2	1	1	2	7	8
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>	4	4	2	2	2	2	2	2	10	10
Kivitasku <i>Oenanthe oenanthe</i>	1	-	1	1	1	1	1	1	4	3
Hernekerttu <i>Sylvia curruca</i>	2	5	-	1	1	-	1	2	4	8
Pensaskerttu <i>S. communis</i>	1	3	-	1	-	-	1	-	2	4
Tiltalti <i>Phylloscopus collybita</i>	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Pajulintu <i>P. trochilus</i>	5	4	-	-	1	-	2	2	8	6
Varis <i>Corvus corone cornix</i>	1	1	-	1	1	1	1	1	3	4
Peippo <i>Fringilla coelebs</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Yhteensä	19	20	5	8	8	6	9	10	41	44
Yhteensä	362	428	225	277	156	161	155	179	898	1045

Merkittäviä siirtymiä saarien välillä tai kokonaan alueelta pois tapahtui ilmeisesti vähän. Kaijasta lähti valkuposkihanhia samaan aikaan, kun muiden saarten parimäärä kasvoi. Silakkariutalta pesi jonkin verran vähemmän haahkoja Kaijan ja Kumpelin parimäärän kasvaessa. Kaijaan siirtyi jostain lapintiiroja, ja Kumpeliin asettui selvästi aiempaa enemmän kalalokkeja pesimään. Selkä- ja harmaalokkeja on voinut siirtyä Kaijasta Silakkariutalle, sillä ainakin yksi Kaijan lukurengastettu selkälokki pesi nyt Silakkariutalla.

Alueella pesivät uhanalais- ja direktiivilajit

Tahkoluodon edustan merituulipuistoalueen lähisaarilla pesi vuonna 2020 neljä lintudirektiivin I-liitteen lintulajia eli ns. direktiivilajia. Suomessa uhanalaisiksi arvioituja, ns. punaisen listan, lintulajeja pesi 14 lajia, joista neljä oli erittäin uhanalaisia (EN), viisi vaarantunutta (VU) ja viisi silmälläpidettävää (NT). Lajeista yhdeksän oli myös Suomen kansainvälisiä erityisvastuulajeja.

Taulukko 2. Tuulipuistoalueella vuonna 2020 pesineet uhanalais- ja direktiivilajit sekä Suomen erityisvastuulajit.

Lajit	Lintudirektiivin I-liitteen laji	Uhanalaisuusluokka	Suomen erityisvastuulaji	Parimäärä
Valkoposkihanhi <i>Branta leucopsis</i>	+			46
Tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>		EN	+	2
Haahka <i>Somateria mollissima</i>		EN	+	270
Pilkkasiipi <i>Melanitta fusca</i>		VU	+	2
Tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>		NT	+	9
Isokoskelo <i>M. merganser</i>		NT	+	6
Karikukko <i>Arenaria interpres</i>		EN	+	1
Punajalkaviklo <i>Tringa totanus</i>		NT		3
Riskilä <i>Cephus grylle</i>		VU	+**	2
Räyskä <i>Hydroprogne caspia</i>	+			3
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	+		+	12
Lapintiira <i>S. paradisaea</i>	+			157
Naurulokki <i>Larus ridibundus</i>		VU		1
Selkälokki <i>L. fuscus</i>		EN	+*	118
Harmaalokki <i>L. argentatus</i>		VU		259
Merilokki <i>L. marinus</i>		VU		9
Västäräkki <i>Motacilla alba</i>		NT		10
Kivitasku <i>Oenanthe oenanthe</i>		NT		3

* osuus *fuscus* -alalajin kannasta

** (vain Itämeren kanta)

Erittäin uhanalaisista linnuista tukkasotka ja karikukko palasivat alueen pesimälinnustoon, mutta jää nähtäväksi, kuinka pysyvä muutos on. Haahkoja pesi nyt 31 ja selkälokkeja 11 paria enemmän.

Vaarantuneen riskilän paluu pesimälinnustoon on hyvä merkki, sillä laji ei ole pesinyt Tahkoluodon edustalla ainakaan tällä vuosikymmenellä. Muista vaarantuneista lajeista pilkkasiipiä pesi nyt kaksi paria vähemmän kuin vuonna 2018. Harmaa- ja merilokille ei toistaiseksi ole näkyvissä merkittäviä uhkatekijöitä.

Muutokset pesimälinnustossa vuosina 2008, 2012, 2018 ja 2020

Vuonna 2008 pesimälinnusto laskettiin muun laskenta-aineisto keruun yhteydessä 18.4. – 9.7., ja parimääräarvio perustui havaittujen emolintujen määriin. Vuoden 2012 parimäärät perustuvat myös havaittujen emolintujen määriin. Laskennat tehtiin tuolloin Ouran - Enskerin saariston IBA-alueen (FI088, IBA = maailman tärkeät lintualueet) linnustolaskentojen yhteydessä 25.4., 27.5. ja 6.6. Vuosien 2018 ja 2020 laskentatulokset perustuvat pääosin pesälöytöihin. Mahdollisista laskentamenetelmien erojen vaikutuksista kerrotaan lajikohtaisessa osiossa.

Pesimälinnustolaskennoissa havaittujen vuosien välisten erojen ja mahdollisten suuntausten merkitystä arvioitaessa tarvitaan vertailualue. Vuonna 2018 sellaiseksi valittiin Porin Preiviikinlahden ulkosaaristo. Se on lähellä, mutta riittävän kaukana merituulipuistoalueesta. Sen linnusto on riittävän monipuolinen vertailuun, alueella on tehty linnustolaskentoja pitkään osana valtakunnallista saaristolinnuston seurantaa, ja laskennat ovat tämän raportin kirjoittajien tekemiä. Taulukossa 3 esitellään merituulipuiston lähialueen pesimälinnusto kokonaisparimäärinä ja taulukossa 4 on vastaava tieto Preiviikinlahden laskenta-alueelta.

Taulukko 3. Merituulipuiston lähisaarien pesimälinnusto vuosina 2008, 2012, 2018 ja 2020.

Vuodet	2008	2012	2018	2020
Sorsalinnut				
Kyhmyjoutsen <i>Cygnus olor</i>	4	3	3	5
Merihanhi <i>Anser anser</i>	2	13	13	13
Valkoposkihanhi <i>Branta leucopsis</i>	-	4	24	46
Haapana <i>Anas penelope</i>	-	-	1	-
Harmaasorsa <i>A. strepera</i>	-	1	-	1
Sinisorsa <i>A. platyrhynchos</i>	9	2	7	5
Lapasorsa <i>A. clypeata</i>	-	-	1	1
Tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	5	1	-	2
Haahka <i>Somateria mollissima</i>	166	360	239	270
Pilkkasiipi <i>Melanitta fusca</i>	5	-	4	2
Tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>	7	5	7	9
Isokoskelo <i>M. merganser</i>	10	4	8	6
Yhteensä	208	393	307	360
Rantalinnut				
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>	4	5	5	6
Tylli <i>Charadrius hiaticula</i>	-	-	-	1
Karikukko <i>Arenaria interpres</i>	7	3	-	1
Punajalkaviklo <i>Tringa totanus</i>	4	2	3	3
Merikihu <i>Stercorarius parasiticus</i>	3	3	4	5
Riskilä <i>Cephus grylle</i>	-	-	-	2
Räyskä <i>Hydroprogne caspia</i>	-	-	2	3
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	1	1	5	12
Lapintiira <i>S. paradisaea</i>	119	47	120	157
Naurulokki <i>Larus ridibundus</i>	-	-	-	1
Kalalokki <i>L. canus</i>	35	19	40	64
Selkälokki <i>L. fuscus</i>	124	133	107	118
Harmaalokki <i>L. argentatus</i>	380	389	255	259
Merilokki <i>L. marinus</i>	7	11	9	9
Yhteensä	684	613	550	641
Yhteensä	892	1006	857	1001

Merituulipuistoalueen lähisaarten pesimälinnusto voi laskentatulosten perusteella arvioiden hyvin. Vuonna 2020 pesiviä sorsa- ja rantalintulajeja havaittiin 25. Vuoden 2008 laskentaan verrattuna lajeja oli seitsemän, 2012 laskentaan verrattuna kuusi ja 2018 laskentaan verrattuna viisi enemmän.

Pesiviä sorsalintujapareja oli nyt selvästi enemmän kuin vuonna 2008, ja rantalintupareja vain 43 vähemmän. Vuoteen 2012 verrattuna rantalintuja pesi nyt enemmän, mutta sorsalintuja vähemmän. Kokonaisparimäärä oli nyt lähes sama kuin vuonna 2012. Vuosi 2018 on tulokseltaan selvästi heikoin neljästä laskentavuodesta.

Merituulipuiston rakentamista edeltäviin vuosiin verrattuna kyhmyjoutsenia ja hanhia pesii aiempaa enemmän, tosin merihanhi kasvoi nykyiselle tasolle jo vuonna 2012. Muut sorsalintulajit ovat vähentyneet jonkin verran, mutta tukkakoskelo on runsastunut. Haahkan kohdalla suuri ero vuoteen 2012 voi johtua laskentamenetelmien välisestä erosta. Sama koskee sinisorsaa. Rantalintulajeista kahdeksaa pesii nyt enemmän kuin vertailuvuosina. Taantuneita ovat selkä-, harmaa-, ja merilokki sekä uhanalaiset kahlaajat karikukko ja punajalkaviklo, jälkimmäinen vain yhdellä parilla.

Isoilla lokeilla vähenemisen syyt vaihtelevat. Kaikki kolme laji on luokiteltu uhanalaisiksi, ja selkälokki on ollut sitä jo pitkään. Se poikkeaa harmaa- ja merilokista siinä, että nämä kaksi lajia vaikuttavat osaltaan selkälokin poikastuottoon. Hangassuon kaatopaikan sulkemisen jälkeen havaittu harmaalokkikannan lasku on nyt pysähtynyt, ja pesimäkanta voi asettua nykyiselle tasolle. Todennäköisin syy merilokin taantumiseen on merikotka. Se vaikuttaa myös selkälokin lentopoikastuottoon.

Muutokset verrattuna Preiviikinlahden ulkosaaristoon

Merituulipuistoalueella ja Preiviikinlahden ulkosaaristossa pesivistä sorsa- ja rantalinnuista pesimäkanta ja parimääräarvion luotettavuus on 12 lajin kohdalla riittävä vuosien väliseen vertailuun. Useiden lajien osalta parimäärä jää liian alhaiseksi, mutta osalla niistä tieto pesivien parien määrästä on riittävän tarkka. Kyhmyjoutsenen kohdalla on aina kyse hautovista linnuista ja meriharakka varoittelee reviiressään sen verran kuuluvasti, ettei pesivä pari voi jäädä huomaamatta. Sinisorsan ja isokoskelon osalta kannanmuutoksia ei vertailla. Sinisorsalla Preiviikinlahden saariston parimääräarvio ei ole luotettava, isokoskelolla laskentamenetelmästä seuraa epätarkkuutta vuosien 2008 ja 2012 osalta.

Molemmilla alueilla runsastuneita ovat kyhmyjoutsen, tukkakoskelo, ja kalatiira. Kyhmyjoutsenella lisäys tuulipuistoalueella on vain yksi pari, Preiviikinlahden ulkosaaristossa kanta on kaksinkertaistunut 13 vuodessa. Tukkakoskelon kohdalla on vuosittaista vaihtelua, mutta suunta on ylöspäin. Kalatiiran pesimäkanta on molemmilla alueilla riippuvainen meriveden korkeuden vaihteluista. Veden nousujen jälkeen kalatiiroja siirtyy pesimään ulkosaaristoon, ja tänä vuonna se tapahtui kesäkuun toisella viikolla.

Harmaalokin kannankehitys on molemmilla alueilla samansuuntaista. Sen parimäärän lasku ajoittuu vuosien 2012 – 2018 väliseen aikaan, ja on nyt pysähtynyt. Tuulipuistoalueella pesimäkanta väheni runsaat 33 % ja Preiviikinlahdella yli 45 % verrattuna vuosien 2007 ja 2012 tasoon. Eron selittää ainakin osaltaan etäisyys vuonna 2012 suljettuun kaatopaikkaan. Tahkoluodon edustan harmaalokit hakivat Preiviikinlahden lintuja vähemmän ruokaa kaatopaikalta.

Merihanhen, haahkan, kala-, selkä- ja merilokin kohdalla kannanmuutokset poikkeavat alueiden välillä. Tahkoluodon edustalla näitä lajeja pesii nyt enemmän tai lähes yhtä paljon kuin aiemmissa laskenkannoissa. Samaan aikaan nämä lajit ovat taantuneet vertailualueella, kala-, selkä- ja merilokki koko tarkastelujakson ajan, haahka vuodesta 2012 ja merihanhi vuodesta 2018.

Kahdella lajilla kehitys poikkeaa merkittävästi. Kun valkoposkihanhi asettui 2010-luvun alussa pesimään Tahkoluodon edustalle, oli sen pesimäkanta Preiviikinlahden ulkosaaristossa yli 100 paria, ja vuonna 2013 jo 162 paria. Valkoposkihanhi on pesimälintuna runsastunut tuulipuistoalueella, ja samaan aikaan vähentynyt merkittävästi Preiviikinlahden ulkosaaristossa. Lapintiiran kohdalla

muutokset poikkeavat täysin toisistaan tarkastelujakson aikana. Tuulipuistoalueen heikoin vuosi 2012 on vertailualueen paras, ja tuulipuistoalueen paras vuosi 2020 on vertailualueen heikoin.

Taulukko 4. Preiviikinlahden ulkosaariston pesimälinnusto vuosina 2007, 2012, 2018 ja 2020.

Vuodet	2007	2012	2018	2020
Sorsalinnut				
Kyhmyjoutsen <i>Cygnus olor</i>	14	16	22	29
Merihanhi <i>Anser anser</i>	27	50	46	15
Kanadanhanhi <i>Branta canadensis</i>	12	1	-	-
Valkoposkihanhi <i>B. leucopsis</i>	38	103	119	88
Ristisorsa <i>Tadorna tadorna</i>	5	2	2	3
Haapana <i>Anas penelope</i>	2	-	-	1
Harmaasorsa <i>Anas strepera</i>	1	1	-	-
Tavi <i>A. crecca</i>	-	-	-	1
Sinisorsa <i>A. platyrhynchos</i>	17	15	27	9
Jouhisorsa <i>A. acuta</i>	-	-	-	1
Lapasorsa <i>A. clypeata</i>	-	2	1	-
Tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	49	65	22	24
Haahka <i>Somateria mollissima</i>	670	702	540	356
Pilkkasiipi <i>Melanitta fusca</i>	10	22	2	4
Tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>	39	43	37	48
Isokoskelo <i>M. merganser</i>	26	33	33	25
Yhteensä	910	1055	851	604
Rantalinnut				
Meriharakka <i>Haematopus ostralegus</i>	16	18	15	17
Tylli <i>Charadrius hiaticula</i>	5	7	3	4
Karikukko <i>Arenaria interpres</i>	6	2	1	-
Punajalkaviklo <i>Tringa totanus</i>	5	6	7	8
Merikihu <i>Stercorarius parasiticus</i>	2	1	-	-
Räyskä <i>Hydroprogne caspia</i>	3	4	2	2
Kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	16	7	4	17
Lapintiira <i>S. paradisaea</i>	439	575	420	382
Naurulokki <i>Larus ridibundus</i>	201	176	23	56
Kalalokki <i>L. canus</i>	234	200	161	146
Selkälokki <i>L. fuscus</i>	49	34	17	7
Harmaalokki <i>L. argentatus</i>	480	561	298	293
Merilokki <i>L. marinus</i>	31	21	19	15
Yhteensä	1487	1612	970	947
Yhteensä	2397	2667	1821	1551

PESIMÄLINNUSTON LAJIKOHTAINEN TARKASTELU

Kyhmyjoutsen, *Cygnus olor*, 5 paria

Kyhmyjoutsenia on pesinyt pitkään 3-4 paria vuosittain. Nyt Silakkariutalla pesi toista vuotta peräkkäin kaksi paria. Kaijan, Kumpelin ja Silakkariutan toinen pari onnistuivat pesinnässään. Vertailualueen pesimäkanta on lähes kaksinkertaistunut viime vuosikymmenellä.

Merihanhi, *Anser anser*, 13 paria

Pesivien parien määrä pysyi ennallaan. Merihanhi runsastui Tahkoluodon edustan saaristossa pesimälintuna 2010-luvun alussa. Laji on taantunut Preiviikinlahden ulkosaaristossa.

Valkoposkihanhi, *Branta leucopsis*, 46 paria

Valkoposkihanhiparien määrä lähes kaksinkertaistui vuodesta 2018, vaikka Kaijan parimäärä putosi 11:sta viiteen. Saaren majakkaan risuja kantanut merikotkapari havaittiin säännöllisesti toukokuun puoliväliin asti, ja osalle pesintää valmistelevista valkoposkihanhista tämä on saattanut merkitä saaren vaihtoa turvallisuussyistä. Muilla tutkimusalueen saarilla niitä pesi selvästi aiempaa enemmän, Kumpelissa peräti 25 paria. Laji on taantunut Preiviikinlahden ulkosaaristossa.

Harmaasorsa, *Anas strepera*, 1 pari

Yksi pari yritti huonolla menestyksellä pesintää Kaijassa. Harmaasorsa on aiemmin pesinyt Silakkariutalla vuonna 2012.

Sinisorsa, *Anas platyrhynchos*, 5 paria

Tutkimusalueen sinisorsaparien määrä on laskussa. Jokaisella saarella on oma parinsa ja Hylkiriutalle asettui pesimään myös toinen pari kesäkuun puolella. Yhtään poikuetta ei havaittu.

Lapasorsa, *Anas clypeata*, 1 pari

Silakkariutan lapasorsan pesä löytyi variksen ruuaksi päätyneenä kesäkuun puolivälissä. Vuonna 2018 lapasorsapari pesi Kaijassa.

Tukkasotka, *Aythya fuligula*, 2 paria

Kuuluu usean vuoden tauon jälkeen pesimälinnustoon. Pesivät naaraat Hylkiriutalla ja Silakkariutalla.

Haahka, *Somateria mollissima*, 270 paria

Haahka on tuulipuistoalueen runsain pesimälintu. Se runsastui tuulipuistoalueella, mutta väheni merkittävästi vertailualueella. Tämä ei kuitenkaan ole koko totuus. Preiviikinlahdella liikkui huomattava määrä pesimättömiä haahkanaaraita, ja osa onkin voinut asettua vielä kesäkuussa pesimään. Ensimmäisessä laskennassa 9. ja 10.5. havaittiin 1340 koiras- ja 731 naarashaahkaa. Pesivien naaraiden lisäksi alueella liikkui siis ainakin saman verran pesimättömiä haahkanaaraita, joten nyt havaittu

33 % väheneminen pesimäkannassa johtunee merikotkan kasvaneesta saalistuspaineesta alueella, maapedot ovat tyhjentäneet metsäiset saaret haahkoista jo aiemmin.

Merituulipuistoalueella havaittiin Preiviikinlahden tapaan haahkakoiraista lähes kaksinkertainen määrä naaraisiin verrattuna. Tämä sukupuolijakauman vääristymä on näkynyt keväisissä haahkparvissa jo pitkään ja se on kasvanut viime vuosina. Haahkalla on siis lajina ongelmia, mutta Tahkoluodon edustalla sillä menee toistaiseksi hyvin.

Pilkkasiipi, *Melanitta fusca*, 2 paria

Pilkkasiipi kuuluu edelleen pesimälinnustoon. Kesäkuun alussa havaittiin pilkkasiipiä kaikkien saarien läheisyydessä. Myöhemmin nähtiin pilkkasiipinaaraat vain Kumpelin ja Silakkariutan rantavesissä, Kumpelissa naaras yhden poikasen kanssa.

Tukkakoskelo, *Mergus serrator*, 9 paria

Parimäärä on hienoisessa kasvussa. Kaijassa ja Hylkiriutalla havaittiin yksi pari enemmän kuin vuonna 2018. Poikueita ei kuitenkaan onnistuttu näkemään. Tukkakoskelo runsastui selvästi Preiviikinlahden ulkosaaristossa.

Isokoskelo, *Mergus merganser*, 6 paria

Parimäärä on vaihdellut vuosina 2008 – 2020 neljän ja kymmenen välillä. Koskeloiden pesien löytäminen on muita vesilintuja vaikeampaa ja parimääräarvio ei siksi muiden vesilintujen tapaan perustu pesälöytöihin. Kaikki merituulipuistoalueen pesivät naaraat pystytään havaitsemaan kuitenkin suurella todennäköisyydellä, sillä käyntejä tulee levähtäjälaskentojen ansiosta huomattava määrä.

Meriharakka, *Haematopus ostralegus*, 6 paria

Meriharakkaparien määrä kasvaa vähitellen. Lisäksi havaittiin kaksi paritonta aikuista lintua.

Karikukko, *Arenaria interpres*, 1 pari

Palasi pesimälinnustoon, Hylkiriutalla havaittiin myös pesää tai poikuetta varoittava emolintu.

Tylli, *Charadrius hiaticula*, 1 pari

Tylli on pesinyt Silakkariutan hiekkarannalla vuodesta 2019. Tahkoluodon satamakentillä pesii vuosittain muutamia pareja.

Punajalkaviklo, *Tringa totanus*, 3 paria

Kumpelia lukuun ottamatta jokaisella saarella pesi punajalkaviklopari. Tilanne on ollut samanlainen vuodesta 2008.

Merikihu, *Stercorarius parasiticus*, 5 paria

Vuodesta 2015 alkaen Kaijassa on pesinyt kaksi kihuparia. Sekä Hylkiriutalla että Kumpelissa on pesinyt yksi merikihupari vuosikymmeniä. Nyt täysin uusi pari asettui juhannuksen jälkeen pesimään käytettyyn harmaalokin pesään Silakkariutan harjanteella.

Kaijan toinen pari sekä Kumpelin pari saivat lentoon kaksi poikasta paria kohden, Hylkiriutalla nähtiin yksi lentopoikanen. Viimeiset havainnot pesimäsaarillaan oleskelevista merikihuista tehtiin 2.8.

Riskilä, *Cephus grylle*, 2 paria

Hylkiriutalla havaittiin säännöllisesti riskilöitä koko kesäkuun ajan. Pesinnän varmistaminen saaren louhikoista on vaikeaa, mutta havaintojen perusteella päädyttiin kahteen pesivään pariin. Tahkoluodon kärjessä nähtiin nuori riskilä kalastelemassa 1. – 3.8.

Räyskä, *Hydroprogne caspia*, 3 paria

Räyskiä on viime vuosina pesinyt 2-3 paria vuosittain. Vakiosaalet ovat olleet Hylkiriutta, Kumpeli ja Silakkariutta. Hylkiriutalle asettui nyt pari pesimään 2-3 viikkoa myöhemmin. Vain Silakkariutan pari sai poikasia lentoon.

Kalatiira, *Sterna hirundo*, 12 paria

Vaihteleva määrä kalatiiroja pesii vuosittain lapintiirayhdyskunnissa. Niiden pesimäympäristöä ovat yleensä mannerrannan matalat ja ruohostoiset karit. Kesäkuun alussa merivesi nousi kesken pesinnän, ja kalatiiroja siirtyi pesimään Kaijaan. Näin tapahtui myös Preiviikinlahden Trutholmassa.

Lapintiira, *Sterna paradisaea*, 157 paria

Kaijaan asettui pesimään lapintiiroja yli 50 paria enemmän kuin kaksi vuotta sitten, ja sen seurauksena niitä pesi meripuistoalueella nyt aiempia vuosia enemmän, vaikka Hylki- ja Silakkariutan parimäärät laskivatkin. Lapintiirat jättivät Kumpelin vuonna 2012, nyt siellä pesi yksi pari. Kaijan yhdyskunta sai poikasia myös lentoon. Vertailualueella parimäärä on laskussa.

Naurulokki, *Larus ridibundus*, 1 pari

Yksi naurulokkipari yritti pesintää Hylkiriutalla.

Kalalokki, *Larus canus*, 64 paria

Kalalokkeja on tuulipuistoalueen saarissa pesinyt viime vuosina hyvin vaihtelevia määriä. Kanta putosi 2000-luvun alussa yli sadasta parista vuoden 2008 35 pariin. Samaan aikaan harmaalokkikanta kasvoi lähes 400 pariin. Nyt elpymistä on havaittavissa, mutta poikastuotto jää huonoksi pitkälti merikotkan saalistuksen seurauksena. Preiviikinlahden ulkosaaristossa kalalokki on taantunut koko tarkastelujakson ajan vuodesta 2008.

Selkälokki, *Larus fuscus*, 118 paria

Merituulipuistoalueella on selkälokkia seurattu tarkkaan vuodesta 2016 (Nuotio & Sillanpää 2019). Seurannan alussa vuonna 2016 pesiviä pareja löytyi 152 ja vuonna 2017 148. Vuoden 2018 notkahdus 107 pesivään pariin sai vuonna 2019 pientä piristystä pesivien parien määrän noustessa 130:een, mutta nyt pareja oli 12 vähemmän. Taulukon 3 parimäärät vuosilta 2008 ja 2012 osoittavat, että alueella vuosittain pesivien parien määrä on ollut nykyisellä tasolla aiemminkin.

Parimäärä laski nyt pääasiassa Kaijassa, joten syy vähenemiseen voi olla merikotkien jatkuva läsnäolo toukokuussa. Vastaavaa on havaittu aiemmin vuonna 2018 Silakkariutalla. Todennäköisesti kasvaneen saalistuspaineen seurauksena selkälökin parimäärä putosi vuoden 2017 35 parista vuoden 2018 13 pariin (Nuotio & Sillanpää 2018).

Tuulipuistoalueen selkälökkit saivat lentoon 19 poikasta. Vuonna 2018 lentopoikasia nähtiin vain kuusi.

Harmaalokki, *Larus argentatus*, 259 paria

Harmaalokki on merituulipuistoalueen pesimälinnuston runsaslukuisin rantalintulaji, vaikka sen parimäärä on vuodesta 2012 pudonnut kolmanneksen. Kaatopaikkalokkien jätettyä alueen, on parimäärä nyt tasaantunut. Sama on tapahtunut myös Preiviikinlahden ulkosaaristossa. Harmaalokit onnistuivat pesinnässään selkälökkejä paremmin.

Merilokki, *Larus marinus*, 9 paria

Merilokkien parimäärä pysyi ennallaan. Vertailualueella on havaittu selvää laskua.

Luotokirvinen, *Anthus petrosus*, 8 paria

Kaijaan palasi kolmas luotokirvispari, Hylkiriutalla pesi nyt vain yksi pari, mutta Silakkariutalla aiemmasta poiketen kaksi paria. Kaikilla saarilla nähtiin myös poikueita.

Västäräkki, *Motacilla alba*, 10 paria

Västäräkkiparien saarikohtainen parimäärä pysyi ennallaan vuodesta 2018.

Kivitasku, *Oenanthe oenanthe*, 3 paria

Kivitaskupareja on havaittu 2000-luvulla vuosittain yksi pari saarta kohden, nyt Kaijassa ei pesinyt kivitaskuja.

Hernekerttu, *Sylvia curruca*, 8 paria

Hernekerttuparien määrä kaksinkertaistui vuodesta 2018. Silloin pareja pesi selvästi normaalia vähemmän.

Pensaskerttu, *Sylvia communis*, 2 paria

Pensaskerttujenkin parimäärä kaksinkertaistui vuodesta 2018.

Tiltalti, *Phylloscopus collybita*, 1 reviiri

Hylkiriutalla lauloi tiltalti läpi kesän. On mahdollista, ettei saarella ollut naarasta, mutta reviiri oli pysyvä.

Pajulintu, *Phylloscopus trochilus*, 6 paria

Pajulintujen määrä laski kaksi paria edellisestä laskennasta.

Varis, *Corvus corone cornix*, 4 paria

Normaali tilanne, jokaisella saarella pesi oma varisparinsa. Ainakin Kaijassa ja Silakkariutalla nähtiin maastopoikasiasa.

YHTEENVETO

Tahkoluodon merituulipuiston lähisaarien pesimälinnustoon vuonna 2020 kuului 33 lintulajia. Se on neljä lajia enemmän kuin vuonna 2018. Lintupareja laskennoissa tavattiin 1045, mikä on 147 paria enemmän kuin edellisessä laskennassa. Lokkilinnut olivat parimäärältään suurin ryhmä, yli 61 %, sorsalintujen osuus on runsaat 34 %.

Runsain pesimälaji oli haahka, 270 paria ja lähes 26% koko parimäärästä. Sorsalinnuista yli 10 pesivään pariin ylsivät merihanhi (13 paria) ja valkoposkihanhi (46 paria). Merihanhikanta pysyi ennallaan, mutta valkoposkihanhien määrä lähes kaksinkertaistui kahdessa vuodessa.

Runsaslukuisin rantalintu oli harmaalokki, 259 pesivää paria ja lähes 25 % kokonaisparimäärästä. Sen parimäärä on vuodesta 2018 pysynyt melkein samana. Lapintiiroja pesi 157 paria, kasvua 37 paria, ja selkälökkejä 118 paria, kasvua 11 paria. Kahlaajia pesi 11 paria eli kolme paria enemmän kuin vuonna 2018.

Merituulipuistoalueella pesivistä lintulajeista on 14 arvioitu Suomessa uhanalaisiksi. Niistä neljä on erittäin uhanalaisia (EN), viisi vaarantunutta (VU) ja viisi silmälläpidettävää (NT). Lajeista neljä on lintudirektiivin I-liitteen lintulajeja, ja yhdeksän myös Suomen kansainvälisiä erityisvastuulajeja. Erittäin uhanalaisista linnuista tukkasotka ja karikukko palasivat alueen pesimälinnustoon. Myös vaarantunut riskilä palasi pesimälinnustoon.

Merituulipuistoalueen lähisaarten pesimälinnusto voi laskentatulosten perusteella hyvin. Vuonna 2020 pesiviä sorsa- ja rantalintulajeja havaittiin 25. Vuoden 2008 laskentaan verrattuna lajeja oli seitsemän, 2012 laskentaan verrattuna kuusi ja 2018 laskentaan verrattuna viisi enemmän.

Merituulipuiston rakentamista edeltäviin vuosiin verrattuna sorsalinnuista kyhmyjoutsenia, hanhia ja tukkakoskeloita pesii aiempaa enemmän. Muut sorsalintulajit ovat vähentyneet jonkin verran. Rantalintulajeista kahdeksaa pesii nyt enemmän kuin vertailuvuosina. Taantuneita ovat selkä-, harmaa-, ja merilokki sekä uhanalaiset kahlaajat karikukko ja punajalkaviklo.

Merituulipuiston linnustossa tapahtuneista muutoksista monet ovat hyvin samansuuntaisia verrattuna Preiviikinlahden ulkosaaristoon. Molemmilla alueilla runsastuneita ovat kyhmyjoutsen,

tukkakoskelo, ja kalatiira; harmaalokki taantui vuoteen 2018, mutta nyt kannanlasku on pysähtynyt. Viiden lajin kohdalla pesimäkannat ovat pysyneet tuulipuistoalueella samana tai runsastuneet vuodesta 2018, mutta vertailualueella ne ovat taantuneet koko ajan. Huomattavaa onkin, ettei mikään laji selvästi taannu tuulipuistoalueella ja samaan aikaan runsastu vertailualueella.

Merkittävin ero alueiden välillä on merikotkan aiheuttamassa saalistuspaineessa. Esimerkiksi haahka on pesimälintuna hiukan runsastunut Tahkoluodon edustalla vuodesta 2018, mutta taantunut 33% Preiviikinlahden ulkosaaristossa. Samaa aikaan alueella liikkui kuitenkin yhtä paljon pesimättömiä haahkanaaraita kuin niitä asettui pesimään. Osa linnuista ei uskalla asettua pesimään. Samaa on havaittu myös tuulipuistoalueella, mutta ei vastaavassa määrin. Tilanne voi kuitenkin muuttua, ja suuntaus voi monen lajin osalta kääntyä samanlaiseksi kuin Preiviikinlahdella.

VIITTEET

<https://www.luomus.fi/fi/saaristolintulaskenta-ohjeet>

<http://www.ilmastokatsaus.fi/2020/05/20/ilmastokatsaus-digilehti-huhtikuu-2020/>

<http://www.ilmastokatsaus.fi/2020/06/18/ilmastokatsaus-digilehti-toukokuu-2020/>

<http://www.ilmastokatsaus.fi/2020/07/19/ilmastokatsaus-digilehti-kesakuu-2020/>

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Nuotio, K. & Luoma, S. 2009: Tahkoluodon tuulipuiston YVA:n täydentävä linnustaselvitys. – Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry. - 51 s.

Nuotio, K. & Sillanpää, M. 2018: Porin Tahkoluodon merituulipuiston lähisaarien pesimälinnusto ja levähtäjät selkälökkiseuranta 2018. – Raportti, 46 s.

Nuotio, K. & Sillanpää, M. 2019: Porin Tahkoluodon merituulipuistoalueen selkälökkiseuranta 2019. – Raportti, 34 s.

Vösa, R., Högmänder, J., Nordström, M., Kosonen, M., Laine, J., Rönkä, M. & von Numers, M. 2017: Saaristolinnuston historia, kannankehitys ja nykytila Turun saaristossa. – Metsähallituksen luononsuojelujulkaisuja. Sarja A 226.

